

**ન્યૂજ ઓફ ગાંધીનગર ડેનિક સાહિત્ય
સરિતા-
આયોજક: પ્રદીપ રાવલ**

NOG(348)2024

NOG SS NO 166

વિષય:- "સાહિત્યમાં સુધારા"

શિર્ષક :- "શબ્દનો પ્રાસ"

પ્રકાર :- પદ્ધ. શબ્દો :- ૧૧૫

નામ:- ધનજભાઈ ગૃહીયા "મુરલી" (જુનાગઢ)

કાચની રચના કરવી છે મારે, હું કાચના વિષયની શોધ કરું છું,
કાચના શબ્દોનું ગોટેવણી કરીને, હું લખવાની શરૂઆત કરું છું.વાકરણે બાબરાસર સમજને, હું શબ્દોને અંબનારી સજાવું છું,
શબ્દાનું પ્રાસ-અંતનું પ્રાસ જાળવીને, હું કાચની રચના કરું છું.જોડશીવાળા શબ્દો સમજને, હું કાચની રચનાને ન્યાય આપું છું,
અથ્વ વિરામ અને પૂર્વિ વિરામ, હું વાક્યમાં જરૂર મુજબ સુધું છું.કાચના ભાવ મુજબ ચિન્હ મુક્કીને, હું કાચની શોધ પુરું છું,
ભૂતકાળ, બનિષ્ય અને વર્તમાનકાળનું, હું યોગ્ય ધ્યાન રાણું છું.શબ્દોની અશુદ્ધતા દૂર કરીને, હું અર્થનો અનર્થ અટકાવું છું,
સાહિત્યના રસના પ્રકારથી, હું રાગ અને રસનો મેળ કરું છું..કાચની રહિત કાચની રચના કરીને, હું કાચની શાન વધારું છું,
કાચ રચનાનું પઠન કરી "મુરલી", હું સાહિત્યકારોને ડોલાવું છું.**NOG SS NO : 161**

વિષય : સાહિત્યમાં સુધારા

શિર્ષક : સાહિત્યથી ઘટતર

પ્રકાર : પદ્ધ - શબ્દો : ૧૪૮

વેખન : ગ્રીબા પંડ્યા

ભલે થાય કંઈક એવું કે,
સાહિત્યની સરવાળી કૂટે ને
શદોંં સુધારા કેવાય! ને
પછી દૂર દૂર કોરાં કાગળમાં ચીતરાય!ભાસ ભીતરે થાય, ને
જુદીઓ દૂર થવાય!
ઉંગમણે કે આથમણે અહનિશ,
ધૂમીને ગુમ થવાય!

આ ધરા કે ગગનને પેલે પાર,

ક્ષિતિજીની લગોવા જાય!
હોય ભલે તાં શુન્યવકાશ,
એ શુન્યમાં જ ઓગળાય!કરી પાપ, લઈ પુષ્યનો સથવારો,
છેટું પડે છે ને હો છેટે જ રહેવાય!
કેમ કરી ભૂલું ભંસું સધળે ખગાસ છે,
ભીતરના ચહેરાને હો ગળાય!લખવું છે કંઈક ને લખાય છે કંઈક,
લખાય છે કંઈક ને છપાય છે કંઈક!
છપાય છે કંઈક ને વંચાય છે કંઈક,
વંચાય છે કંઈક ને સમજાય છે કંઈક!આ તો છે બધાં સાહિત્યના આટાપાટા,
કંઈક ના સમજે ભલે, મારાથી સમજાય!
અસ્તુ !!

NOG SS No.167

★વિષય:- "સાહિત્યમાં સુધારા"★

★શિર્ષક:- "સાહિત્ય એ વૈચારિક ગંગા છે"★

★પ્રકાર:- ગદ્ય - શબ્દઃ-૨૪૫★

★નામ:- નરેન્દ્ર ત્રિવેદી★

સાહિત્યના વિષય પ્રકાર હોય છે. સાહિત્ય શાનવર્ધક અને શુદ્ધ હોય જોઈએ. એક રીતે જોઈએ તો સાહિત્ય એ શાદોનો સમૂહ છે. જે ગદ્ય કે પદ્ધ દારા પ્રસ્તુત કરી રહાય છે, જે પરંપરાગત રીતે જોઈએ તો સાહિત્ય એ કાલનિક કૃતિઓ, વાસ્તવલક્ષી કૃતિઓ અથવા તો વાસવદર્શી રચનાઓ છે. જે લેખકો, કવિઓ, વિવેચકો દ્વારા હેતુઓને તાદીશ કરે છે. કલનને કોઈ સીમાડા નથી હોતા, જેટબું કલન ઉત્કૃષ્ટ એટલો રચના શેષ બને છે.

નિયોગોમાં જેમ ગંગા પરિવત્તિ એ વૈચારિક ગંગા છે. તેમજ વિચારો માટે પદ્ધ સાહિત્ય એ બોધ સૂચના, વિચાર, તત્ત્વ, માહિતીનું કથન છે. એ જારે શાબ્દિક રીતે સોનાંદ્રોમિનીત હોય છે ત્યારે એ સાહિત્યકૃતિ બની જાય છે. સંસ્કૃત કાયશાસ્ત્રી માન્યત કરે છે તે તેમ સાહિત્યનું પ્રયોગન "કાન્તાસમિત ઉપશશ્યુષે" (=પાતીની માફક નજીકીની બેસાડીને, પ્રેમપૂર્વક ઉપટેથા આપવાનું હોય છે.) છે. જેણ ભાષા બદલે છે, એમ સાહિત્ય એટલો રૂપના નથી. નિયોગોમાં જેમ ગંગા પરિવત્તિ એ વૈચારિક ગંગા છે. તેમજ સાહિત્ય એ વૈચારિક વહેતિ ગંગા છે. તેને બધાં કર્ય સિવાય સાહિત્યમાં સુધારા કરવા જરૂરી છે. પદ્ધ, સરત એટલી છે કે તેના મળસવરૂપમાં બાંધછોડ કે હેઠલાં ન થીએની, વૈચારિક શુદ્ધતા જગાવાઈ રહેવી જોઈએ. સાહિત્ય શાબ્દિક અને ભાષા પર આધારિત છે એટલે શાદોની પરંદગી, અભિવ્યક્તિ એ મહત્વનું અંગ છે. હુસ્તુરૂસી અને શાબ્દિક રચનાના સુધારા સર્વ સ્વીકૃત હોય છે. એમ સાહિત્યકારોએ પ્રાસંગિક ફેરફારો કર્યા છે. નવીનતમ પ્રયોગો કર્યા છે. સાહિત્ય એ વૈચારિક વહેતિ ગંગા છે. વિચારો માટે પદ્ધ સાહિત્ય એ બોધ સૂચના, વિચાર, તત્ત્વ, માહિતીનું કથન છે. એ જારે શાબ્દિક રીતે સોનાંદ્રોમિનીત હોય છે ત્યારે એ સાહિત્યકૃતિ બની જાય છે. સંસ્કૃત કાયશાસ્ત્રી માન્યત કરે છે તે તેમ સાહિત્યનું પ્રયોગન "કાન્તાસમિત ઉપશશ્યુષે" (=પાતીની માફક નજીકીની બેસાડીને, પ્રેમપૂર્વક ઉપટેથા આપવાનું હોય છે.) છે. જેણ ભાષા બદલે છે, એમ સાહિત્ય એટલો રૂપના નથી. નિયોગોમાં જેમ ગંગા પરિવત્તિ એ વૈચારિક ગંગા છે. તેને બધાં કર્ય સિવાય સાહિત્યમાં સુધારા કરવા જરૂરી છે. પદ્ધ, સરત એટલી છે કે તેના મળસવરૂપમાં બાંધછોડ કે હેઠલાં ન થીએની, વૈચારિક શુદ્ધતા જગાવાઈ રહેવી જોઈએ. સાહિત્ય શાબ્દિક અને ભાષા પર આધારિત છે એટલે શાદોની પરંદગી, અભિવ્યક્તિ એ મહત્વનું અંગ છે. હુસ્તુરૂસી અને શાબ્દિક રચનાના સુધારા સર્વ સ્વીકૃત હોય છે. એમ સાહિત્યકારોએ પ્રાસંગિક ફેરફારો કર્યા છે. નવીનતમ પ્રયોગો કર્યા છે. સાહિત્ય એ વૈચારિક વહેતિ ગંગા છે. વિચારો માટે પદ્ધ સાહિત્ય એ બોધ સૂચના, વિચાર, તત્ત્વ, માહિતીનું કથન છે. એ જારે શાબ્દિક રીતે સોનાંદ્રોમિનીત હોય છે ત્યારે એ સાહિત્યકૃતિ બની જાય છે. સંસ્કૃત કાયશાસ્ત્રી માન્યત કરે છે તે તેમ સાહિત્યનું પ્રયોગન "કાન્તાસમિત ઉપશશ્યુષે" (=પાતીની માફક નજીકીની બેસાડીને, પ્રેમપૂર્વક ઉપટેથા આપવાનું હોય છે.) છે. જેણ ભાષા બદલે છે, એમ સાહિત્ય એટલો રૂપના નથી. નિયોગોમાં જેમ ગંગા પરિવત્તિ એ વૈચારિક ગંગા છે. તેને બધાં કર્ય સિવાય સાહિત્યમાં સુધારા કરવા જરૂરી છે. પદ્ધ, સરત એટલી છે કે તેના મળસવરૂપમાં બાંધછોડ કે હેઠલાં ન થીએની, વૈચારિક શુદ્ધતા જગાવાઈ રહેવી જોઈએ. સાહિત્ય શાબ્દિક અને ભાષા પર આધારિત છે એટલે શાદોની પરંદગી, અભિવ્યક્તિ એ મહત્વનું અંગ છે. હુસ્તુરૂસી અને શાબ્દિક રચનાના સુધારા સર્વ સ્વીકૃત હોય છે. એમ સાહિત્યકારોએ પ્રાસંગિક ફેરફારો કર્યા છે. નવીનતમ પ્રયોગો કર્યા છે. સાહિત્ય એ વૈચારિક વહેતિ ગંગા છે. વિચ

